

(Тит 2:1-15)

Отець наш небесний, поблагослови нас на вивчення Твого Слова. Амінь.

Дорогі друзі, сьогодні ми будемо вивчати 2-ий розділ Послання апостола Павла до Тита, в якому мова йде про те, що церква повинна викладати й проповідувати Слово Боже.

Церква зобов'язана нести здорове вчення, інакше це зовсім не церква. Свого часу в книзі "Духовні риси видимої церкви" я розглянув події, що відбувалися незабаром після Дня П'ятидесятниці, про які нам розповідає 2-ий розділ книги Дії святих Апостолів. Там сказано, що всі ті, хто приєдналися до Церкви в День П'ятидесятниці, "перебували в науці апостольській, та в спільноті братерській, і в ламанні хліба, та в молитвах".

Такими були відмітні риси ранньої церкви: вчення апостолів, спілкування, ламання хліба й молитва. І зовсім не важливо, який високий шпиль установлений на будівлі церкви, не важливо, які гарні пісні співаються в цьому будинку, тому що насправді основне значення має лише та звістка, що проголошується з кафедри в цій церкві. Саме це говорить нам про те, чи є дана церква істинною Церквою, організованою відповідно до настанов апостола Павла й відповідно до того, що говорить нам про це Слово Боже.

В першому розділі цього Послання ми з'ясували, що пресвітери, яких Тит повинен був поставити в церквах на острові Крит, повинні були робити дві речі: наставляти віруючих у здоровій науці, а також викривати еретиків.

Дуже важливо, щоб ваше служіння не було зосереджено тільки на викритті всіх і кожного. Наше служіння повинно бути збалансованим. Старійшина повинен уміти наставляти людей на підставі Слова Божого, так само як він повинен уміти давати відповідь еретикам. У другому розділі свого Послання Павло концентрує основну увагу на викладанні Слова Божого. Прочитаємо 1-ий вірш:

"А ти говори, що відповідає здоровій науці".
/Тит 2:1/

"Здоровою наукою" Павло називає вчення апостолів. Головним і важливим для ранньої церкви було вчення апостолів. До речі, все те, що ми читаємо в цих посланнях, також є частиною вчення апостолів.

І перші слова здорової науки Павла звернені до людей зрілого й літнього віку в церковному середовищі. Читаємо 2 і 3 вірші:

"Щоб старі чоловіки тверезі були, поважні, помірковані, здорові у вірі, у любові, у терпеливості. Щоб старі жінки в

своїм стані так само були, як належить святим, не обмовниці, не віддані п'янству, навчали добра".

/Тит 2:2,3/

Люди похилого віку повинні бути здоровими у своїй вірі, любові й терпінні. Вони повинні бути пильними, тобто, зберігати тверезість розуму, а також виявляти статечність. Це повинні бути люди, які користуються повагою інших, а також уміють володіти собою.

Жінки похилого віку в церкві повинні демонструвати достоїнство своєю поведінкою. Вони повинні "в своїм стані (мається на увазі одяг) так само бути, як належить святим", "не бути обмовицями", тобто, не брати участі в плітках, а також "не віддаватися п'янству", тобто, не бути залежними від уживання алкоголю. А ще вони повинні "навчати добра". Жінки похилого віку повинні навчати молодих, як ми читаємо і в 4-му та 5-му віршах:

"щоб навчали жінок молодих любити своїх чоловіків, любити дітей, щоб були помірковані, чисті, господарні, добрі, слухняні своїм чоловікам, щоб не зневажалось Боже Слово".

/Тит 2:4,5/

Жінки повинні бути "господарні", тобто трудитися у своєму домі. Торкнувшись цього питання, я можу нажити собі недоброзичливців, однак я все ж таки дозволю собі сказати наступне: першою і головною справою жінки повинні бути її домашні обов'язки. Родина й дім – це зовсім не гра, тому що бути дружиною й піклуватися про дітей – це дуже серйозна відповідальність. Це те, до чого просто не можна ставитися легковажно.

Я впевнений, що Павло ніколи не схвалив би сучасний рух емансипації. Більше того, я зважусь сказати щось більш кардинальне – я сам є противником цього руху й вважаю його хибним. Я вірю, що будь-яка жінка хоче, щоб до неї ставилися як до жінки, а не як до чоловіка.

Я згодний, що жінки повинні отримувати плату за свою працю, а також повагу навколишніх відповідно до своїх здібностей. Однак я зауважую, що, входячи до ліфту, всі жінки вважають, що чоловікам слід пропускати їх уперед. І я пропускаю жінок уперед, тому що цього мене вчили з самого дитинства. Більше того, якщо жінки хочуть рівності у всьому, вони не повинні обмежуватися тільки чистою роботою, але займатися й важкою фізичною працею нарівні з чоловіками. Однак я переконаний, що це не зовсім те, чого хочуть сучасні емансиповані дами. Проте, друзі мої, найбільша і найважливіша у світі справа – це створення затишку й облаштованість сімейного дому. При цьому жінки повинні бути "слухняні своїм чоловікам". Основна ідея, закладена в таке поняття як "слухняність", це ідея про те, що жінка повинна

відповідати своєму чоловіку. Те саме грецьке слово Павло використовує в 7-му вірші 8-го розділу Послання до Римлян, де воно також перекладене як "коритися". Апостол говорить там наступне: "думка бо тілесна ворожнеча на Бога, бо не кориться Законові Божому, та й не може." Основна думка Павла полягає в тому, що тілесний розум не може взаємодіяти з Богом, він не може коритися Богові, і не має фізичної можливості відповідати Богові. Однак дружина повинна відповідати своєму чоловіку, тому що в їхніх взаєминах чоловіку відведена більш активна, а жінці – більш пасивна роль.

Якось до мене звернувся один чоловік із проханням вплинути на його дружину й змусити її слухатися. Я відповів, що не стану ні до чого примушувати його дружину, а у відповідь на його здивування, запитав, коли він востаннє говорив дружині, що любить її. Він не знав, що відповісти, тому сказав, що це ніяк не стосується питання про покору. Але я пояснив йому, що це має пряме відношення до покори його дружини, тому що поки він не скаже їй, що любить її, вона не буде зобов'язана відповідати йому. Адже він говорив їй про любов у той час, коли зустрічався з нею. І він повинен демонструвати до неї таке відношення і зараз. Якщо чоловік скаже дружині, що любить її, дружина буде відповідати йому набагато краще, ніж вона робила це раніше. Дружина повинна відповідати на любов свого чоловіка.

Далі читаємо вірші з 6-го до 8-го, де Павло говорить Титу, що він, як молодий проповідник, повинен бути зразком і прикладом для інших юнаків:

"Так само благай юнаків, щоб були помірковані. У всіх сам себе подавай за зразка добрих діл, у навчанні непорушеність, повагу, слово здорове, неосудливе, щоб противник був засоромлений, не мавши нічого лихого казати про нас".

/Тит 2:6-8/

"Непорушність і повага" мають на увазі вірність і дієвість навчання. Тобто, у своєму навчанні Тит повинен був демонструвати свою повну віру в Слово Боже й серйозно ставитися до питань, з якими йому доводилося мати справу. Далі, 9-ий і 10-ий вірш:

"Раби щоб корилися панам своїм, щоб догоджали, не перечили, не крали, але виявляли всяку добру вірність, щоб у всьому вони прикрашали науку Спасителя нашого Бога".

/Тит 2:9,10/

Тут Павло звертає нашу увагу ще на одну соціальну групу. У ранній церкві було дуже багато рабів. Більше того, дев'яносто відсотків імен на стінах римських катакомб – це були імена рабів або колишніх рабів. Тобто, Євангелія стала відповіддю на потреби цілого соціального класу того часу.

Апостол закликає рабів "коритися панам своїм, щоб догоджали". Знов-таки, ідея, що стоїть за концепцією покори, полягає в тому, що раби повинні відповідати своїм панам, тобто, вони повинні бути зацікавлені у своїй роботі й у служінні своїм господарям.

Будь-який працівник, особливо всі ті, хто займаються християнською роботою, повинні вкладати у свою роботу своє серце. Інакше такій людині варто просто залишити дану сферу діяльності. Якщо ви працюєте в якійсь християнській організації, ви робите це тому, що хочете працювати в цій організації. Я сподіваюся, що вам вдається забезпечити свою родину, однак справа навіть не в цьому. Християнська робота повинна робитися не лише головою і руками, але також і серцем. І, звичайно, неприпустима навіть найменша нечесність на робочому місці. Багато підприємств щорічно втрачають величезні суми тільки тому, що їх обкрадають власні працівники. І все це потрібно для того, щоб християни "у всьому прикрашали науку Спасителя нашого Бога". Грецьке слово "прикраса" – це те ж саме слово, від якого походить сучасне слово "косметика". Мене нерідко запитують, чи мають право жінки в церкві користуватися косметикою? Я можу відповісти на це запитання твердженням, що жінки не тільки можуть, але й зобов'язані користуватися косметикою, однак з одним застереженням – якщо мова йде про ту косметику, про яку говорить тут апостол Павло.

Інакше кажучи, ви повинні носити прикраси, які притаманні віруючій людині. Нехай такими прикрасами стануть ваша добра мова, щирість і безпосередність, які є досить вишуканими прикрасами. Друзі мої, є багато подібних прикрас, які ми, як християни, повинні використовувати сьогодні.

Далі Павло перериває свої вмовляння до Тита, щоб сказати кілька слів про правильні доктринальні підстави для життя віруючих людей. Тобто, апостол проголошує Євангелію і говорить про неї в трьох часових інтервалах – у теперішньому, минулому й майбутньому часі.

Ще порівняно недавно було важко уявити собі, що технічний прогрес дасть можливість реактивним літакам літати з воістину неймовірною швидкістю. Але крім реальної швидкості літака, той факт, що ви перетинаєте кілька часових поясів, дає вам можливість прибути в кінцевий пункт призначення після чотирьох годин перельоту й виявити, що з моменту вашого вильоту пройшло не більше години. Більше того, зараз існують літаки, які літають зі швидкістю, що втричі перевищує швидкість звуку. Це означає, що ви можете вилетіти з одного міста о третій годині дня й прибути в інше місто в той самий день, але о першій годині дня, тобто, опинитися там за дві години до моменту вильоту. Особисто у мене все це

важко вкладається в голову. Однак я думаю, що найдивовижніше в цьому світі – це благодать Божа, виявлена нам у цих трьох часових зонах. Ми побачимо це в наступних трьох віршах. В 11-му вірші Павло пише: "Бо з'явилася Божа благодать, що спасає всіх людей". Це часова зона минулого. В 12-му вірші говориться: "і навчає нас, щоб ми, відцуравшись безбожності та світських пожадливоростей, жили помірковано та праведно, і побожно в теперішнім віці". Це вже зона благодаті теперішнього часу. І, нарешті, 13-ий вірш: "і чекали блаженної надії та з'явлення слави великого Бога й Спаса нашого Христа Ісуса". Тут мова йде про часовий відрізок майбутнього. Це три часових періоди благодаті, і зараз давайте подивимося на них уважніше. Читаємо 11-ий вірш:

"Бо з'явилася Божа благодать, що спасає всіх людей".
/Тит 2:11/

Павло говорить християнам острова Крит, що їм потрібна тверда підстава в житті, і тому він хоче, щоб вони твердо стояли на підставі вчення про Божу благодать.

Благодать Божа – це метод, за допомогою якого Бог спасає нас. Хтось зі знайомих проповідників якось сказав, що його кафедра в церкві – це місце проголошення Доброї Звістки, тоді як його кабінет – це місце для добрих порад. Євангелія – це зовсім не добра порада, це Добра Звістка. Але це ще не все, Євангелія – це сила Божа для спасіння.

Павло закликає християн Криту, щоб їхнє життя прикрашало собою Євангелію, тому що Євангелія – це Божа сила. Немає абсолютно ніяких виправдань християнинові, що живе життям, сповненим поразок і падінь, оскільки "з'явилася Божа благодать, що спасає всіх людей".

Вона "з'явилася", тобто, продемонструвала себе людям. Те, що Господь Ісус зробив для нас, коли прийшов у цей світ двадцять століть тому, є Доброю Звісткою, Євангелією. Він помер за нас і воскрес із мертвих. Бог спасає нас не Своєю любов'ю і не Своєю милістю. У Посланні до Ефесян, у 8-му вірші 2-го розділу, нам говориться: "Бо спасенні ви благодаттю через віру, а це не від вас, то дар Божий..." Милість – це Боже співчуття, що спонукало Його дати людям Спасителя. Якщо б одна людина могла спастися милістю Бога, тоді могло б бути врятоване все людство. І тоді Христу вже не потрібно було б умирати, а хрест втратив би своє значення. Бог любить людей, але Він спасає нас не Своєю любов'ю. Любов – це божественний мотив, але суттю Бога є не тільки любов. Бог також праведний, святий і справедливий. Святі вимоги Бога, Його справедливі принципи, і Його праведні стандарти вимагали задоволення. Любов Бога могла спонукати Його спасти нас, але непорушні закони справедливості робили Його любов неспроможною зробити це.

Тому Христос, померши за наші гріхи, задовольнив святі вимоги Божої справедливості, і тепер Він може спасати нас Своєю благодаттю. Як чудово бути спасеним благодаттю Бога! Коли ми були винними, Христос заплатив ціну, яку повинні були заплатити ми. Благодать не вимагає людських зусиль. Бог не вимагає нашої участі, Він не просить, щоб ми зі свого боку мали належну поведінку або особливі риси характеру, щоб Він міг спасти нас. Бог тільки просить людей повірити в Нього, довіритися Йому, і прийняти Христа. Божий шлях – це найкращий шлях, і це єдиний шлях. Далі читаємо 12-ий вірш:

"і навчає нас, щоб ми, відцуравшись безбожності та світських пожадлиностей, жили помірковано та праведно, і побожно в теперішнім віці".

/Тит 2:12/

Бог зовсім не намагається реформувати цей світ. Він викупив людей, які прийняли Ісуса Христа. Євангелія не закликає, щоб люди, які відкидають Христа, намагалися стати кращими. Коли людина говорить, що вона буде намагатися стати краще, вона помиляється. Якщо ви відкинули Ісуса Христа, ви можете зі спокійною совістю спробувати взяти від цього життя все, тому що нинішнє життя – це все, що у вас є.

Наприклад, сучасне суспільство намагається змусити людей відмовитися від паління. Людям намагаються пояснити шкоду й небезпеку, що приносить паління тютюну. Однак Бог зовсім не жадає від нас нічого подібного. Ви можете з таким самим успіхом їсти, пити й веселитися, тому що завтра ви помрете. Бог зовсім не хоче реформувати нас, Він хоче дати нам спасіння. Він хоче зробити нас новими людьми, які не хочуть грішити – не хочуть палити і не хочуть вживати алкоголь.

І ще Бог закликає всіх людей, яких Він викупив, жити для Нього й уникати "світських пожадлиностей", щоб вони (читаємо 13-ий і 14-ий вірші):

"і чекали блаженної надії та з'явлення слави великого Бога й Спаси нашого Христа Ісуса, що Самого Себе дав за нас, щоб нас визволити від усякого беззаконства та очистити Собі людей вибраних, у добрих ділах запопадливих".

/Тит 2:13,14/

"Блаженна надія" – це наступна подія в програмі Бога: Христос прийде, щоб забрати Свою Церкву з цього світу, як наш "великий Бог і Спас". Цей вірш показує нам, що Павло говорив про божественність Христа. Він говорить тут про великого Бога, Який є нашим Спасителем. І хто ж це такий? Це Ісус Христос. А що Він зробив? Він віддав Себе за нас, щоб викупити нас. Він заплатив за нас ціну, щоб визволити нас від "усякого беззаконства та очистити Собі людей вибраних, у добрих ділах запопадливих". Бог хоче, щоб ми жили для Нього, і хоче, щоб ми робили добрі справи. Але спочатку Він повинен

викупити нас. І, нарешті, прочитаємо останній, 15-ий вірш цього розділу:

"Оце говори та нагадуй, та з усяким наказом картай. Хай тобою ніхто не погордує!"

/Тит 2:15/

Павло говорить Титу, що він, як парубок, не повинен дозволяти іншим зневажати його молодістю. І в цьому Титу міг допомогти його спосіб життя. Те ж саме Павло міг би сказати й будь-якому іншому служителеві, ось чому так важливо, щоб кожен молодий проповідник вивчав Послання до Тита.

Цим я хочу завершити нашу сьогоднішню лекцію. Усього найкращого, дорогі друзі. Нехай Господь рясно благословить усіх вас.